

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **R. J.**
bytem N. H. 174, X N. H.
zastoupený advokátem JUDr. Radkem Bechyně
sídlem Legerova 148, 280 02 Kolín

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2019, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Vsetín (dále jen „městský úřad“) ze dne 25. 9. 2018, sp. zn. X, kterým městský úřad uznal žalobcem vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném ke dni spáchání přestupku.
2. Přestupku se měl žalobce dopustit úmyslně tím, že se dne 12. 6. 2018 v 9.53 h v obci Huslenky na silnici II/487 v místech „esíčka“ u Filů asi 300 m od Základní školy Huslenky ve směru jízdy ke Vsetínu jako řidič motorového vozidla na výzvu policisty při následné silniční kontrole téhož dne v 9.55 h v obci Huslenky poblíž restaurace U Pokorných ve

směru jízdy k silnici II/487 po zastavení vozidla **odmítl podrobit odbornému vyšetření, zda** při řízení vozidla Škoda Octavia, RZ X, **nebyl ovlivněn jinou návykovou látkou.** Žalobce tím porušil § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu. Městský úřad žalobci za přestupek uložil pokutu ve výši 25 000 Kč, zákaz řízení všech motorových vozidel na 12 měsíců a náhradu nákladů správního řízení v paušální výši 1 000 Kč.

3. **Žalobce v žalobě** namítal, že přestupek nespáchal a v době spáchání přestupku neřídil vozidlo, nebyla zde bezprostřední souvislost s řízením vozidla v době výzvy k orientační zkoušce a vyšetření. Touto souvislostí se správní orgány nezabývaly. Žalobce nebyl účastníkem provozu na pozemních komunikacích a policisté ho o opaku nepoučili. Přestupek nebyl žalobci prokázán. Policisté žalobce znají a nejméně jeden z nich měl zjevně zájem na potrestání žalobce, vyzval žalobce k lékařskému vyšetření, sám potvrdil, že žalobce nepoučil o následcích nesplnění výzvy a jeho výpověď byla v rozporu s výpovědí druhého policisty. Výzva učiněná dvě hodiny po skončení řízení vozidla není relevantní. Žalobce jako spolujezdec může být pod vlivem jiné návykové látky. Žalobce byl vyzván k orientační zkoušce na přítomnost jiné návykové látky v těle na služebně.
4. Žalovaný se nezabýval materiálním znakovým přestupku. Jednání žalobce nikoho neohrozilo a přítomnost jiné návykové látky v těle žalobce nebyla prokázána.
5. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** odkázal na napadené rozhodnutí, protože odvolací námítka se shodovaly se žalobními. Žalobce nebyl poučen o následcích neuposlechnutí výzvy, protože přestal policisty poslouchat a odmítl se s nimi bavit. K výzvě nedošlo k orientační zkoušce na služebně, ale v místě podle popisu přestupku.
6. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
7. Soud zjistil ve vztahu k souzené věci **ze správního spisu** z oznámení přestupku Policie České republiky (dále jen „policie“), že žalobce byl vyzván k podrobení se orientačnímu vyšetření soupravou DrugWipe 5S na užití návykových látek a žalobce ho odmítl. Žalobce předtím podstoupil pouze dechovou zkoušku na přítomnost alkoholu v dechu a ta byla negativní.
8. Podle úředního záznamu policie ze dne 12. 6. 2018 hlídka ve složení prap. K. a pprap. J. v 9.53 h zpozorovala v protisměru u „esíčka“ u Filů asi 300 m od základní školy vozidlo, které řídil žalobce v zeleném tričku. Spolujezdkyně seděla vedle něho a měla žlutou halenku. Hlídka se otočila za tímto vozidlem u restaurace U Vozáků a pak spatřila vozidlo v odbočce k cyklostezce Bečva. Policejní vozidlo po přejetí této odbočky se otočilo u Koliby Hovězí a na vedlejší komunikaci směrem k cyklostezce hlídka potkala vozidlo se žalobcem v protisměru. To už žalobce seděl jako spolujezdec a paní ve žluté halence řídila vozidlo. Vozidlo zastavilo částečně na parkovišti restaurace U Pokorných. Mezi zpozorováním vozidla v „esíčku“ u základní školy a zastavením vozidla uběhly 2 minuty. Pprap. J. ztotožnil řidičku a poté spolujezdce (žalobce) a řekl mu, že v obci řídil on. Žalobce sdělil, že vozidlo předtím řídil on. Řidička i žalobce na výzvu vykonali dechovou zkoušku přístrojem Dräger s negativním výsledkem. Poté pprap. J. vyzval řidičku k orientačnímu vyšetření na užití jiné návykové látky a ta byla negativní. Pprap. J. vyzval v 9.57 h žalobce k provedení orientačního vyšetření na užití jiné návykové látky a žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

uvedl, že už neřídí a poradí se s právníkem. Po desetiminutovém telefonickém rozhovoru žalobce sdělil hlídce, že mu právník řekl, že není zákonný důvod podrobit se orientačnímu vyšetření, protože při silniční kontrole neřídil. Žalobce byl poučen, že odmítnutí výzvy bude zadokumentováno jako přestupek a oznámeno městskému úřadu. Žalobce k tomu řekl, ať si to hlídka „klidně oznámí“. Úřední záznam sepsal a podepsal policista J.

9. Podle evidence řidičů měl žalobce zaznamenané dva body v bodovém hodnocení a dva záznamy v evidenci přestupků, z toho jeden z roku 2003, kdy se žalobce odmítl podrobit na výzvu policisty vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.
10. Při ústním jednání u městského úřadu **žalobce k věci sdělil**, že jeli z Hrozenkova, po celou dobu řídil, pak šel na záchod, zastavili poblíž cyklostezky a přítelkyně chtěla řídit, tak se vyměnili. **Orientační zkoušku žalobce odmítl, protože se mu zdálo, že je to zaujatost, už neřídil.** Žalobce se nechtěl podrobit testu na drogy, chtěl jít rovnou na krev. Hlídka v obci si nevšimli.
11. Přítelkyně žalobce P. K. jako svědkyně uvedla, že se žalobcem se vyměnili v řízení, že žalobce se nechtěl podrobit testu na drogy, protože jsou s tím špatné zkušenosti. Prap. K. pak vystoupil z auta a znovu se ptal žalobce, jestli se nechce podrobit testu na drogy, když řekl, že ne, možná tak na krev, policista řekl, že se to vyřídí na přestupkovém. Svědkyni to přišlo jako nedorozumění, nic nepodepisovali. Hlídka v obci si nevšimli. K dotazům městského úřadu svědkyně uvedla, že vozidlo zastavili asi na osm minut, z domu vyjížděl žalobce a svědkyně řídila až od cyklostezky; žalobkyně měla žluté tričko; k dotazu na popis komunikace s hlídkou svědkyně uvedla, že žalobce chtěl jít na krev; svědkyně slyšela výzvu policisty vůči žalobci k podrobení se vyšetření, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou; nevzpomněla si na důvod odmítnutí, žalobce zná čtyři roky a nejevil známky ovlivnění.
12. Prap. K. jako svědek podal výpověď téměř shodnou s obsahem úředního záznamu a k dotazům městského úřadu uvedl, že u školy řídil žalobce, k záměně s jiným vozidlem dojít nemohlo, žalobce měl stále zelené tričko, od spatření vozidla po zastavení uběhly asi 2 – 3 minuty, jeli rychle, měli zapnuté majáky. Žalobce nejevil známky ovlivnění jinou návykovou látkou. Žalobce byl zákonnou formou vyzván k podrobení se orientačnímu vyšetření, důvod odmítnutí neuvedl, uvedl, že už neřídí, poradil se s právníkem a nepodrobil se orientačnímu vyšetření. Nebyl vyzván na krev a nepožadoval odběr krve. Svědek žalobce nezná, oba je zná kolega. Svědek si nebyl vědom, že by žalobce chtěl jít na krev.
13. Pprap. J. jako svědek vypověděl shodně, jak uvedl do úředního záznamu. **Hlídka žalobci sdělila, že ho viděla jako řidiče v místě „esíčka“.** Kolega K. vyzval žalobce k podrobení se orientačnímu vyšetření na jiné návykové látky, ale žalobce uvedl, že v době kontroly neřídil a že se poradí o zkoušce s právníkem. Pak hovořil s někým telefonicky asi 10 – 15 minut, zavřel všechna okna ve voze. Žalobce ani nevystoupil z vozu, právník mu údajně poradil, aby zkoušku odmítl, protože neřídil. Tím kontrola skončila, hlídka vrátila doklady a sdělila žalobci, že nepodrobení se orientačnímu vyšetření bude zadokumentováno a postoupeno přestupkovému oddělení městského úřadu. Žalobce řekl, ať si sepisují, co chtějí, právník mu poradil, že v době kontroly neřídil a že hlídka nemá na výzvu nárok. Svědek dodal, že od spatření vozidla do jeho zastavení uplynuly asi 2 – 3 minuty a při silniční kontrole žalobce doznal, že v místě „esíčka“ řídil vozidlo on a že se

pak vyměnili. K dotazům městského úřadu svědek uvedl, že žalobce měl žluté triko, když řídil i v době silniční kontroly. Videozáznam nebyl pořízen. Žalobce se k řízení vozidla doznal. Svědek si pamatoval poslední čtyři číslice registrační značky, barvu, vozidlo zná, stává u žalobce na zahradě. Žalobce nejevil známky požití návykové látky, byl vyzván zákonnou formou k podrobení se orientační zkoušce a **byl poučen, že se jedná o odmítnutí výzvy** a věc bude zadokumentována a bude na něj pohlíženo, jako by byl pod vlivem návykové látky. O následcích nebyl poučen, protože kontrola skončila z jeho strany po poradě právníka, kdy řekl, že s nimi nemá co řešit. Jako důvod odmítnutí uvedl jen to, že nevěří testerům. U výzvy byli oba členové hlídky, žalobce a jeho přítelkyně. Svědek zná dobře oba dva, paní K. osobně z předchozích silničních kontrol a v minulosti také jako servírku v restauraci Sklár.

14. **Městský úřad v rozhodnutí o přestupku** ve vztahu k žalobním námitkám odkázal na to, že materiální znak zásadně obsahuje každý společensky škodlivý čin, který je označen v zákoně jako přestupek. Chráněným zájmem je v daném případě bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, resp. zachování života, zdraví a majetku všech osob. Řízení pod vlivem návykové látky je jednou z nejčastějších příčin dopravních nehod, které mohou mít fatální následky. Bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích se zajišťuje rovněž zjištěním, zda řidič při řízení vozidla není ovlivněn návykovou látkou. Odmítnutí této povinnosti porušuje zájem chráněný zákonem, není třeba, aby došlo ohrožení konkrétních jednotlivců. Přestupek byl závažný. V důsledku nepodrobení se orientačnímu vyšetření se na žalobce hledí jako by řídil pod vlivem jiné návykové látky.
15. Naplněn byl i formální znak přestupku. Policista vyzval žalobce zákonnou formou a v bezprostřední místní a časové souvislosti s řízením vozidla.
16. Je povinností každého účastníka silničního provozu řídit se pokyny policisty. Policista v daném případě vyzval žalobce zcela standardně, nešlo o šikanózní jednání policisty. I když policista J. žalobce a jeho přítelkyni znal, výzvu učinil policista K. Městský úřad považoval za zcela nepravděpodobné, že by policisté záměrně uváděli nepravdivé údaje a vystavili se tak vědomě nebezpečí trestního stíhání.
17. Žalobce byl podle výpovědí policistů poučen o tom, že jde o odmítnutí výzvy, věc bude zadokumentována a že se na žalobce bude pohlížet, jako by byl pod vlivem návykové látky. Žalobce jako držitel řidičského oprávnění musí znát práva a povinnosti vztahující se k dané činnosti, tedy i důsledek odmítnutí lékařského vyšetření. Navíc žalobce má z roku 2003 uznání viny za odmítnutí lékařského vyšetření na zjištění alkoholu v krvi a zákaz řízení motorových vozidel na 14 měsíců, takže si následků odmítnutí musel být vědom.
18. Odvolací námitky byly obdobné se žalobními.
19. **Žalovaný v rozhodnutí o odvolání** podtrhl, že v námitce o absenci a neprokázání materiálního znaku přestupku žalobce pomíjí závažnost přestupku, který plyne i z výše pokuty 25 000 - 50 000 Kč a zákazu činnosti od jednoho roku do dvou let. Řidič úmyslně brání potřebné spolupráci. U projednávaného přestupku není podstatné, jestli žalobce byl pod vlivem jiné návykové látky, podstatná je spolupráce účastníka silničního provozu se správními orgány. Zájem společnosti byl ohrožen žalobcem již jen tím, že vzniklo potencionální nebezpečí pro jiné účastníky silničního provozu. Přestupek je ohrožovací, postačí pouhá možnost ohrožení, nikoliv fakticky škodlivý následek. Není přijatelné, aby řidiči porušovali zákon o silničním provozu, který je postaven na nulové toleranci alkoholu a jiných návykových látek. Samotné odmítnutí vyšetření jejich zjištění v těle

řidiče presumuje jejich požití. Pravidla silničního provozu působí preventivně. Se žalobcem byla ve vozidle jeho přítelkyně, kterou svým nezodpovědným jednáním žalobce ohrozil. Materiální znak nabývá na významu zejména u přestupků definovaných pomocí tzv. neurčitých právních pojmů. V daném případě je však absence materiálního znaku přestupku omezena pouze na existenci výjimečných okolností, které by skutek naplňující formální znaky dekriminalizovaly. V posuzovaném případě takové skutečnosti nenastaly a šlo o flagrantní porušení povinností řidiče, které nelze tolerovat.

20. K námitce, že žalobce nebyl řidičem, ale spolujezdcem, a že žalobce se sice doznal, že byl řidičem, ale neřekl, v který okamžik, žalovaný zdůraznil, že zákon rozlišuje ovlivnění řidiče alkoholem a jinou návykovou látkou. Orientační vyšetření ovlivnění jinou návykovou látkou s pozitivním výsledkem je indikátorem důvodného podezření a je třeba, aby bylo provedeno následné lékařské vyšetření s odběrem biologického materiálu.
21. Městský úřad nepotřeboval doznání žalobce, že řídil vozidlo v době, kdy ho viděli policisté. Zásadní je, že oba policisté uvedli ve své svědecké výpovědi i v úředním záznamu, že viděli žalobce ve žlutém tričku asi 200 m od základní školy nedaleko domu rodiny Filů, jak řídí předmětné vozidlo. Žalobce tyto výpovědi ničím nezpochybnil. Výpovědi policistů byly věrohodné a souladné. Policistu lze obecně považovat za nestranného a věrohodného svědka, neprokáže-li se něco jiného. V daném případě svědectví policistů korespondovalo s výpovědí spolujezdkyně žalobce a navíc se žalobce k řízení vozidla a následné výměně se spolujezdkyní doznal při ústním jednání dne 22. 8. 2018. Žalovaný neměl pochybnosti o tom, že žalobce byl řidičem a výzva policisty měla bezprostřední souvislost s řízením vozidla žalobcem po výměně se spolujezdkyní. Opačný názor by zvýhodňoval řidiče, kteří se odpovědnosti vyhýbají nebo až k absurdnímu závěru, že by řidiči museli být vyzýváni přímo za jízdy. Souvislost s provozem nebyla v řešené věci přetržena déletrvající činností či dějem. Stejně je otázka, jak dlouhá doba od ukončení řízení vozidla do výzvy policisty mohla uplynout a je otázkou skutkovou. Od spatření žalobce policisty do výzvy uplynuly asi tři minuty. Kratičká ztráta vozidla žalobce z dohledu policistů nemůže jednání žalobce dekriminalizovat, protože byl řidičem vozidla a i jako spolujezdec měl povinnost se výzvě podrobit. Výzva policistů nemohla proběhnout dříve, neboť v době asi tří minut policisté ujíždějící vozidlo spatřili a dostihli. Krátký odstup nemůže důvodnost výzvy oslabit. „Erudovaná“ rada právníka na telefonu žalobci paradoxně přitížila. Judikatura dovodila bezprostřední souvislost s řízením vozidla i 3,5 hodiny po ukončení jízdy.
22. Povinnost podrobit se vyšetření na přítomnost jiné návykové látky je notoricky známá a patří mezi základní a nejvýznamnější atributy silničního provozu. Policisté žalobce poučili, že ho kontrolují jako řidiče, protože ho viděli řídit vozidlo v místě „esíčka“. O své povinnosti i závažnosti skutku žalobce věděl, protože v roce 2003 se dopustil shodného přestupku.
23. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
24. Podle § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu *řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem (dále jen "jiná návyková látka")*.
25. Podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu *fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne*

podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.

26. Zvláštním předpisem je zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění účinném ke dni spáchání přestupku.
27. Obdobným případem se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 As 1/2011-60, a uvedl, že: „aby došlo k naplnění skutkové podstaty přestupku ve smyslu uvedených ustanovení, musí dojít ke kumulativnímu naplnění následujících podmínek: 1. přestupek je spáchán v provozu na pozemních komunikacích, 2. řidič (přestupce) je kvalifikovaně vyzván k podrobení se vyšetření, zda při řízení vozidla nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, 3. tomuto vyšetření se řidič odmítne podrobit, 4. vyšetření není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví. Pokud je dostatečně prokázáno splnění všech vymezených podmínek, dojde k naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu - v odkazovaném případě dříve § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném od 31. 7. 2011.
28. V posuzovaném případě ze správního spisu vyplynulo, že žalobce byl kvalifikovaně vyzván k tomu, aby se podrobil vyšetření na přítomnost jiné návykové látky, přičemž tomuto vyšetření se odmítl podrobit (v podrobnostech níže). Žalobce svoji argumentaci stavěl ve správním řízení na tvrzení, že v okamžiku výzvy k podrobení se vyšetření na přítomnost alkoholu nebyl řidičem a neúčastnil se provozu na pozemních komunikacích. Žalobce tedy zpochybnil naplnění podmínky vymezené pod bodem 1, totiž že přestupek byl spáchán „v provozu na pozemních komunikacích“.
29. Žalobce zpochybnil pravomoc policie učinit výzvu ve smyslu § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu v situaci, kdy nebylo dostatečně prokázáno, že se vyzývaná osoba provozu účastnila. S uvedeným názorem žalobce se soud s ohledem na nesporné skutkové okolnosti případu neztotožnil, naopak, přisvědčil názoru správních orgánů.
30. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 As 1/2011-60, jakkoli jazykový výklad interpretovaného ustanovení, tj. že přestupek byl spáchán „v provozu na pozemních komunikacích“, může svádět k závěrům, že osoba, která se přímým způsobem neúčastní provozu na pozemních komunikacích jako řidič, tedy účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové vozidlo [§ 2 písm. d) zákona o silničním provozu], nemůže být podrobena výzvě ve smyslu § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu, jednalo by se o závěr rozporný s účelem § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, který reflektuje porušení povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu, a tedy o závěr nesprávný.
31. Účelem předmětného ustanovení § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu je totiž potřeba zajistit spolupráci účastníka provozu na pozemních komunikacích se správními orgány, a to bez ohledu na to, zda se v okamžiku výzvy jedná o účastníka přímého, tj. řidiče před výzvou bezprostředně řídícího motorové vozidlo. Řidičem, na něhož se vztahuje povinnost vymezená v § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu, bude i ten řidič, který byl přímým účastníkem silničního provozu před určitým časovým okamžikem. Musí zde však existovat na první pohled zjevná souvislost mezi důvodem k učinění výzvy a účastí vyzývané osoby v provozu na pozemních komunikacích jakožto řidiče. V okamžiku, kdy se žalobce měl na základě kvalifikované výzvy podrobit vyšetření na přítomnost jiných návykových látek, bylo dostatečně prokázáno, že se účastnil provozu

na pozemních komunikacích. Nebyla zde skutečnost, která by mohla zbavit policejní orgány oprávnění učinit výzvu ve smyslu § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu. Rovněž následky plynoucí z naplnění skutkové podstaty přestupku ve smyslu § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu zůstávají samozřejmě zachovány.

32. Správní orgány v této věci uvážily správně, pokud první podmínku k naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu vyložily v tom smyslu, že přestupek musí být spáchán „v souvislosti s provozem na pozemních komunikacích“. Tato souvislost je v daném případě dána především výpovědí žalobce, svědectvím jeho spolujezdkyně a svědectvím obou zasahujících policistů. Všechny tyto čtyři osoby viděly a věděly, že žalobce byl řidičem vozidla v místě u popsánoho „esíčka“.
33. Lze tedy učinit dílčí závěr, že první podmínka skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu bude naplněna i tehdy, bude-li zřejmá souvislost s účastí vyzývané osoby v provozu na pozemních komunikacích. Ze skutkových okolností daného případu, ke kterým je třeba přiřadit i rozumně odůvodněný časový interval mezi zahlédnutím vozidla policisty po jeho zastavení na vedlejší pozemní komunikaci (za několik minut), v němž byl žalobce vyzýván k podrobení se orientačnímu vyšetření na přítomnost jiné návykové látky, není o této souvislosti pochyb. Opačný závěr by v obecné rovině mj. zvýhodňoval ty řidiče, kteří se snaží zbavit se odpovědnosti za takové jednání v naději, že nebudou dopadeni.
34. V posuzovaném případě byla naplněna i druhá podmínka skutkové podstaty přestupku, tj. že se žalobce odmítl ke kvalifikované výzvě podrobit vyšetření na přítomnost jiné návykové látky. O tom nebylo mezi účastníky řízení sporu.
35. Je třeba zdůraznit, že při vzniku odpovědnosti za tento přestupek se vůbec nezohledňuje, zda vyzývaná osoba skutečně požila či nepožila jinou návykovou látku. To není v daném případě vůbec významné, neboť účelem tohoto právního nástroje je zajištění spolupráce vyzývané osoby se správními orgány. Tato spolupráce přitom musí být v zásadě zajištěna aktivním jednáním vyzývané osoby spočívajícím v tom, že se podrobí vyšetření na přítomnost jiné návykové látky.
36. V tomto ohledu je možné odkázat na ustálenou judikaturu ve věci přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 As 33/2007-150, *účelem zákona o přestupcích zde není trestat řízení motorového vozidla po požití alkoholu, ale zajistit potřebnou spolupráci podezřelého se správními orgány, resp. trestat odmítnutí takové spolupráce, která je nutná pro řádné vyšetření případného jiného přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi* (obdobně viz rozsudek ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 As 7/2005-78). V rozsudku ze dne 25. 8. 2004, č. j. 2 As 35/2004-53, publ. pod č. 406/2004 Sb. NSS, pak Nejvyšší správní soud podotknul, že odmítnutí podrobit se příslušnému vyšetření představuje procesně závadné jednání, kterým je bráněno správním orgánům, aby došlo k zajištění důkazů svědčících pro zjištění souvisejících přestupků [zde požití alkoholického nápoje před či při výkonu činnosti, při níž by mohlo dojít k ohrožení zdraví lidí nebo poškození majetku podle přestupků vymezených v ustanovení § 30 odst. 1 písm. h) nebo ch) zákona o přestupcích].
37. Jako nedůvodnou soud shledal i námitku absence materiální stránky přestupku.

38. Podle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky *přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*
39. Jak již Nejvyšší správní soud dovodil (srov. například rozsudek z 6. 1. 2012, č. j. 5 As 106/2011-81), formální znaky přestupkového jednání jsou koncipovány tak, aby naplňovaly v běžných případech i znaky materiální. Pouze v případě, kdy existují významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek. V posuzovaném případě žádné takové okolnosti nenastaly, ostatně žalobce je ani netvrdil.
40. Objektem ochrany uložené povinnosti v § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu je zájem společnosti identifikovat, zda řidič je či není pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky, a nikoli zájem na to, aby řidič vozidla byl ve stavu způsobilém k řízení (tedy nebyl pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky), který je chráněn jinými právními normami. Doba, po kterou je možno zjistit přítomnost alkoholu či jiné návykové látky, je omezena prakticky na dobu bezprostředně poté, co je řidič kontrolován.
41. Nedůvodná je námitka, že se správní orgány nezabývaly souvislostí výzvy s řízením vozidla. Městský úřad se touto otázkou zabýval na straně 7 svého rozhodnutí a žalovaný na straně 7 (bod 33 a násl.) rozhodnutí o odvolání, jak soud citoval v bodech 15, 21 a 22 tohoto rozsudku.
42. Lichá je námitka, že policisté žalobci nesdělili, že ho vyzývají v souvislosti s řízením vozidla a že ho nepoučili o následcích odmítnutí výzvy podrobit se orientačnímu vyšetření na přítomnost jiných návykových látek. Policista J. žalobci sdělil, že v obci ho viděli řídit a poučil ho o tom, že se jedná o odmítnutí výzvy a věc bude zadokumentována a postoupena do řízení o přestupku městskému úřadu, jak uvedl do úředního záznamu a při svědecké výpovědi (viz body 8 a 13 tohoto rozsudku). Tyto skutečnosti byly prokázány svědeckou výpovědí policisty, o věrohodnosti jeho výpovědi soud v posuzované věci s ohledem na okolnosti věci nepochyboval. Jeho výpověď navíc potvrdila přítelkyně žalobce, která potvrdila, že výzvu policisty slyšela (viz bod 11 tohoto rozsudku).
43. Tvrzení žalobce o časovém odstupu výzvy k orientačnímu vyšetření dvě hodiny poté, co řídil vozidlo, se míjí s projednávanou věcí, policisté uvedli časový odstup asi dvou minut, který přibližně odpovídá popsání zjištění řidiče a následného zastavení a kontroly. Stejně tak se míjí s projednávanou věcí tvrzení žalobce, že byl vyzván k orientačnímu vyšetření na služebně. Takové skutečnosti nenasvědčují z provedeného dokazování, včetně svědecké výpovědi přítelkyně žalobce, vůbec nic.
44. Žalobce má pravdu v tom, že orientačnímu vyšetření se nemusí podrobit spolujezdec. Žalobce byl však v daném případě vyzván jako řidič z důvodu bezprostřední časové souvislosti s řízením vozidla, podrobně popsané výše.
45. Jako neopodstatněnou shledal soud námitku podjatosti policisty J. V samotné skutečnosti, že policista zná žalobce a svědkyni, podjatost spočívat nemohla, ani tyto skutečnosti nemohly založit pochybnosti o podjatosti oprávněné úřední osoby.
46. Podle § 14 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí o odvolání (dále jen „správní řád“), *každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen „úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat,*

že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.

47. Samotná skutečnost, že policista J. žalobce a svědkyni znal, nemůže z povahy věci znamenat takový poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům a takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o jeho nepodjatosti. Nelze se jen proto domnívat, že by policista mohl při silniční kontrole činit úkony, při jejichž provádění by mohl výsledek řízení ovlivnit. Žalobce neuvedl žádný konkrétní důvod, proč by měl být policista J. podjatý, v čem konkrétně podjatost měla spočívat. Není zřejmé, proč se žalobce k podjatosti vůbec podrobněji nevyjádřil v průběhu celého správního i soudního řízení – stěží pak mohla být krácena jeho práva, nic takového z celého správního a soudního řízení nevyplynulo. Námitky v tomto světle spíše vyznívají účelově a obstrukčně. Veškeré okolnosti věci, popsané výše, nesvědčí o podjatosti policistů. Silniční kontrola nebyla nijak horlivá a nepřiměřená. Ani z výpovědi svědkyně nevyplynulo, že by zde byly jakékoli indicie vedoucí k tomu, že by se mohlo jednat o podjatost policistů. Žádná taková pochybnost zde nebyla.
48. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Soud se ztotožnil i s argumentací žalovaného ve vyjádření k žalobě.
49. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 2. července 2020

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně